

Glasnik Društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu 3-4(1991)

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **1991**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:252:131455>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial 4.0 International](#)/[Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Sveučilište u
Zagrebu

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Archives - UNIZG Archives](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

AMMA CROATICA

Almae Matris Alumni Croaticae

Glasilo Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu * Broj 3/4 * Godina 2 * Prvi počasni doživotni predsjednik: dr. VLADIMIR PRELOG

APEL ZA HRVATSKU

Totalitarizam je doživio povijesni i državni slom. Ali, postoje oni koji vjeruju u mogućnosti njegove obnove - ljudi koji ravnodušno gledaju u Auschwitz i Kolimu. U jednom oku vatra, u drugom led - to je napetost bezobzirne strasti za futurističke eksperimente, strasti koju ništa ne može obehrabriti.

Posvuda po Srednjoj i Istočnoj Europi djeluju restauratori totalitarizma. Na razne načine nastoje primijeniti komponente svoga programa. Od ciničnog licemjerja, nihilizma u nedužnom liku, izigravanju moralne zapanjenosti, do maske sentimentalnog pokajničkog romantizma - sve je u službi bezobzirnosti u kojoj su sva sredstva dopuštena.

Hrvatska je u ovom trenutku zemlja na koju se vrši najveći i najopasniji pritisak restauratora. Izložena je bezobzirnim propagandnim napadima, vojnom pritisku i prijateljima građanskim ratom. Svim sredstvima nastoji se srušiti legalna vlast, uzdrmati samosvijest stanovništva, onemogućiti razvitak demokracije. Stalnim subverzivnim djelovanjem pokušava se uništiti gospodarstvo i spriječiti slobodno odlučivanje o vlastitoj sudbini. Hrvatska je država više od tisućljeća povezana sa sudbinom Europe i tu svezu sada pokušavaju prekinuti.

Posljedice pritiska na Hrvatsku dramatične su i alarmantne za sve zemlje koje se demokratiziraju u svijetu totalitarističkog sloma. Napad je toliko bezobziran da mora uznemiriti cijelu svjetsku javnost.

Apelom upozoravamo na činjenice i molimo da se Hrvatskoj pomogne, jer pomoći Hrvatskoj u ovom času znači pomoći miru i slobodi u Europi.

MATICA HRVATSKA
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI (HAZU)
DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
P. E. N. - HRVATSKI CENTAR

U Zagrebu, 25. veljače 1991.

SKUPŠTINA DRUŠTVA

18. listopada 1991.

Skupština društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu održat će se uoči DIES ACADEMICUS 1991. u petak 18. listopada 1991. godine u auli Sveučilišta. Razmotrit će se izvještaj o radu Društva i njegovih ogranaka. Odlučit će se i o prijedlozima za izmjenu Statuta, posebno o imenu Društva, kako bi izrazilo da se radi o Društvu bivših studenata Hrvatskog sveučilišta (ne samo Zagrebačkog). Očekuje se da će Skupštini pribivati predstavnici i mnogi članovi svih ogranaka.

SVETI OTAC PAPA PRIMIO APEL ZA HRVATSKU

13. travnja 1991. godine Papa Ivan Pavao II primio je u privatni posjet dr. Zvonimira Šeparovića, rektora Sveučilišta u Zagrebu, koji mu je uručio Apel za Hrvatsku, kojeg je uz ostale hrvatske kulturne vodeće institucije inicirao i potpisalo i u svijet odaslalo Sveučilište u Zagrebu. Papa se zanimao za kulturno i političko stanje u Hrvatskoj i Jugoslaviji. Izjavio je da narodni suverenitet predstavlja temeljnu vrijednost i ima prednost pred državnim suverenitetom. Rektor Šeparović je izvjestio Papu o povratku katoličkog Bogoslovnog fakulteta u sastav Hrvatskog sveučilišta, kao i o djelatnosti Hrvatskog i svjetskog žrtvoslovnog/viktimološkog društva.

U razmjeni poklona rektor Šeparović predao je Papi sliku akademskog slikara Vasilija Jordana "Pieta" iz ciklusa "Corpus Christi".

Molba za mir i razum

Otvoreno pismo kulturnih i humanitarnih organizacija Hrvatske svjetskoj i jugoslavenskoj javnosti sa prosvjetnog skupa "DOMOVINA JE U OPASNOSTI"

Potpisane kulturne i humanitarne organizacije Hrvatske, povodom brutalne agresije i nasilja na samostalnoj i suverenoj državi Sloveniju i Hrvatsku, upućuje sa svog prosvjetnog skupa u Zagrebu sljedeće poruke:

1) Mira i sigurnosti na ovom prostoru više nema. Ljudska prava na Kosovu već godinama se najgrublje gaze, ubijeno je više od stotinu ljudi, djeca su trovana, vlada vojničko-policijski najgrublji teror. U Republici Hrvatskoj već godinu dana odmetničke četničke snage, podržane iz Srbije, a ohrabrene vojnim jedinicama, ometaju normalan život, ubijaju, ranjavaju, siluju, otimaju imovinu, ekološki uništavaju zemlju, blokiraju vitalne putove i prekidaju veze Zapadne i Srednje Europe i Jadrana. Rat s Republikom Slovenijom, koji još traje, ostavio je stotine mrtvih, ranjenih i izgubljenih, neprocjenjivu materijalnu štetu, strah i zebnju cijeloga pučanstva.

2) Pravo naroda na samoodređenje do otcjepljenja civilizacijska je tečevina. Građani Hrvatske i Slovenije slobodnom voljom odlučili su i uspostavili samostalnu suverenu državu, spremne na razgovore i sporazumno udruživanje s drugim narodima. Agresivni velikosrpski, unitaristički i neostaljinistički elementi grubom vojnom silom pokušavaju ponovno uspostaviti stari režim s međunarodnim opasnostima:

3) Militarizam je veliko zlo ove zemlje. Nužno je reorganizirati armiju kako ne bi mogla biti zloupotrebljena za nametanje političkih rješenja i podvrgnuti je demokratskoj parlamentarnoj kontroli.

4) Helsinški završni akt podrazumijeva nepromjenjivost i unutarnjih granica republika u Jugoslaviji.

5) Apeliramo na odgovornost svih onih koji odlučuju. Stožerna načela u odgovornom postupanju su istina, pravda, ljubav i sloboda. Svijetu, pa i nama, treba mir i pravni poredak. Želimo civilno društvo u kojem je moguć dijalog sa svima.

6) Hrvate u dijaspori pozivamo na pomoć. Utječite na javnost sredine u kojoj živite, na vaše vlade i međunarodne organizacije.

7) Molimo sve međunarodne političke, društvene, konfesionalne i humanitarne organizacije da pošalju svoje promatrače i saznaju istinu o tragičnom političkom stanju u nas, koje može imati katastrofalne posljedice za Europu i za svijet.

U Zagrebu, 2. srpnja 1991.

HRVATSKO ŽRTVOSLOVNO DRUŠTVO
MATICA HRVATSKA
DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
HRVATSKI CENTAR P. E. N.
HRVATSKO PAGAŠKO DRUŠTVO
HRVATSKA INOZEMNA KATOLIČKA PASTVA
HRVATSKI CARITAS
PAX ROMANA ZA HRVATSKU I SLOVENIJU
DRUŠTVO BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA
HRVATSKIH SVEUČILIŠTA (Almae Matris
Croaticae Alumni)

Prva skupština

Društva bivših studenata i prijatelja Hrvatskog sveučilišta

U Zagrebu je na Dies Academicus, 19. listopada 1990. godine u auli Sveučilišta u Zagrebu održana prva Skupština bivših studenata i prijatelja sveučilišta (Almae Matris Croatiae Alumni, skrać. AMA Croatiae), u nazočnosti predstavnika svih ogranaka Društva i brojnih dostojanstvenika na čelu sa prof. dr. Osmanom Multićem, ministrom za znanost Vlade Republike Hrvatske, g. Jadrankom Crnićem, predsjednikom Ustavnog suda Hrvatske i drugim, brojnim dekanima i nastavnicima Sveučilišta u Zagrebu. Skupštini je predsjedavalo Radno predsjedništvo: rektor Zvonimir Šeparović, prorektor Vinko Škarić, fra Gracijan Biršić, Australija, prof. I. Bedenko, SAD, dr. S. Begović-Zeskoski, Kanada, prof. Ž. Dolinar, Švicarska, doc. R. Katalinić, Austrija, ing. V. Matulović, SAD, prof. A. Padjen, Kanada, dr. Z. Šestak, Njemačka i prof. M. Šunjić, predsjednik Odbora za međunarodne odnose Sveučilišta u Zagrebu.

Skupština je izabrala Predsjedništvo i donijela Statut Društva.

Počasni doživotni predsjednik: akademik **Vladimir Prelog**, dobitnik Nobelove nagrade za kemiju, predsjednik: dr. **Zvonimir Šeparović**, dopredsjednici: dr. **Ivo Banac**, dr. **Žarko Dolinar**, dr. **Vinko Škarić**, dr. **Zdenko Škrabalo**, članovi: akademik **Ivan Supek**, fra **Gracijan Biršić**, dr. **Srebrenka Bogović-Zeskoski**, ing. **Vicko Matulović**, dr. **Branko Katalinić** i dr. **Ante Padjen**.

Članovi su Predsjedništva po položaju i svi predsjednici ogranaka Društva.

Sporazum sa Sveučilištem Waterloo

U Zagrebu je početkom 1991. na svečan način potpisan Ugovor o dugogodišnjoj suradnji između Sveučilišta Waterloo, Ontario, Kanada i Sveučilišta u Zagrebu. Ugovore su potpisali prof. Hoefert, šef Departmana njemačko-slavenskih jezika i rektor Zvonimir Šeparović. Kao što je poznato, Sveučilište Waterloo otvorilo je među prvima u svijetu katedru hrvatskog jezika i kulture, zaslugom agilnih Hrvata u dijaspori koji su prikupili tisuću kanadskih dolara potrebnih za otvaranje katedre. Banketu na kojem je zaokružen taj veliki iznos prisustvovala je u rujnu 1989. i delegacija predstavnika hrvatskih kulturnih institucija. Hrvatsko sveučilište predstavljao je rektor Z. Šeparović. Zadaća je katedre predstavljanje ne samo nastavnog programa hrvatskog jezika i kulture, već i organizacija izložbe slika, filmske i kazališne priredbe, kako bi hrvatske kultura bila što bolje predstavljena u Kanadi.

Svečanom potpisivanju u auli Sveučilišta pribivali su (na slici s desna na lijevo): prof. dr. M. Šunjić, kao predsjednik Odbora za međunarodne odnose Sveučilišta, prof. V. Grubišić, šef Katedre hrvatskog jezika i kulture, prof. R. Hoefert, Waterloo, rektor Z. Šeparović i prorektor V. Škarić.

Bogoslovni fakultet definitivno u Sveučilištu

Na 1. konstituirajućoj sjednici Skupštine Sveučilišta u Zagrebu za mandatno razdoblje akademske godine 1990/91. i 1991/92. u utorak 26. veljače u sveučilišnoj auli jednoglasno je prihvaćena odluka o provedbi Rješenja Izvršnog vijeća Sabora Republike Hrvatske od 24. srpnja 1990. godine kojim se proglašava ništavnim Rješenje Vlade Narodne republike Hrvatske od 29. siječnja 1952. godine o ukidanju Rimokatoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Odlukom se utvrđuje da je katolički Bogoslovni fakultet u Zagrebu članica Sveučilišta u neprekinutom trajanju od osnutka Sveučilišta u Zagrebu do danas.

Suradnja s Katoličkim sveučilištem Amerike

Dekan Filozofskog fakulteta Katoličkog sveučilišta Amerike, gosp. **George F. Mc Lean**, posjetio je Sveučilište u Zagrebu i dogovorio s rektorom Z. Šeparovićem razmjenu nastavnika, suradnju u istraživačkom projektu "Kulturno nasljeđe i suvremene promjene: temelji društvenoga života u Središnjoj i Istočnoj Europi", te održavanje seminara o kulturi i vrijednostima. Američka ustanova već surađuje s Filozofsko-teološkim institutom Družbe Isusove i Institutom za istraživanje hrvatske filozofske baštine.

Poruka Predsjednika POMOĆ !

Domovina je u opasnosti - rekli smo ovih dana na prosvjedom skupu kulturnih i humanitarnih organizacija održanom na moju inicijativu u Zagrebu. U ime našeg Društva i u ime Hrvatskog žrtvoslovnog društva potpisao sam poruku MOLBA ZA MIR, koja je namijenjena svjetskoj i domaćoj javnosti. Poslali smo je i u Prag na sastanak KESS-a posvećen tzv. Jugoslaviji, tvorbi koje više nema. Objavljujem taj tekst, kao i onaj pod naslovom APEL ZA HRVATSKU, što smo ga ranije ove godine potpisali u ime Sveučilišta, uz druge vodeće hrvatske kulturne institucije. Crni oblaci totalitarizma, nasilja i smrti nadvisuju se nad nas. Hrvatska je u opasnosti! Mlada demokracija i samostalna suverena Republika Hrvatska nisu po volji onima s istoka. Pale su prve žrtve. Nikada u povijesti nije bilo teže, jer sloboda i nezavisnost su osvojeni, na dohvat su ruke, a žele nam sve to uzeti.

Ogranci našeg društva i pojedinci učinili su mnogo u Švicarskoj, u SAD, Kanadi, Njemačkoj, Australiji, Francuskoj. Pisali su senatorima, kongresmenima, parlamentarima, predsjedniku Bushu i Mitterandu. I Vašom zaslugom zapad uvida da ne može više održavati tamnicu naroda. Mi Hrvati nismo manje vrijedni! I na nas se odnosi moderna tečevina da narodi kao i ljudi imaju svoja prava, da je, kao što mi je u razgovoru pri audijenciji rekao Sv. Otac Ivan Pavao II, narodni suverenitet primaran. Narod ima pravo na samoodređenje do otcjepljenja. To je baš ono što hoćemo: samostalnu, nezavisnu, suverenu Republiku Hrvatsku. U to treba uvjeriti svjetsku javnost, posebno vodeće sile slobodnog svijeta.

Uvjereni smo da ćete nam i dalje pomagati.

Ovaj broj AMA Croaticae donosinaš Statut i prikaz Godišnjeg sastanka, uz ostalo.

Objavljujemo zaključke značajnog sastanka u Torontu. Ima kritičkih primjedaba o radu matice društva. Radili smo pod vrlo teškim uvjetima. Tek što je uveden prvi fax prije godinu dana. Nismo imali osobe koja bi se posvetila naraslim poslovima našeg društva, tako je došlo do "šumova na komunika cijama". Stvari će se popraviti.

Imamo novu upravu Sveučilišta. Homogenu, za razliku od prijašnje. Stvari će i sa našim društvom krenuti na bolje. Mi smo narasli na nekoliko tisuća članova. Predstoji nam posao jačanja ogranaka u Domovini, premda, izvan staleškog povezivanja, za to nema jače motivacije.

Pripremamo Godišnji sastanak za 18. listopada 1991. Pozivamo Vas, dodite. Pošaljite predstavnike ogranaka. Vremena su teška i nesigurna, ali, dodite u posjet svojoj Almae Matris. Kad se već ne vraćate trajno (a tako Vas trebamo), dodite u posjet.

Hrvatskoj i Hrvatskom sveučilištu treba pomoć i ljubav u nevolji!

U Zagrebu, 3. srpnja 1991.

Zvonimir Šeparović

Skupština AMA (prikaz i naglasci):

Prof. dr. Zvonimir Šeparović:

U ovih više od 320 godina rasta našega Sveučilišta diplomiralo je oko 200.000 stručnjaka, a od toga oko 150.000 poslije 1945. godine, od čega je više od 40.000 otišlo u inozemstvo. Tisuće su naših stručnjaka i znanstvenika u dijaspori - to je pljačka mozga bez primjera. Brutalni "brain-drain". Odlazili su prisilno, da bi drugdje našli što ovdje nisu imali. Zbog neprimjerenih uvjeta. Mnogi su bili progonjeni, većina nije mogla riješiti ni elementarna egzistencijalna pitanja. Posebice nas je pogodio odlazak najboljih. Prema nekim proračunima u svijetu je danas više od stotinu naših vrhunskih svjetski priznatih stručnjaka. U njima imamo ono što nazivamo drugo hrvatsko sveučilište!

Takva enormna dijaspora najboljih duhovnih vrijednosti ovoga naroda, upućivala nas je na akciju za uspostavljanje mostova spram onih koji su sa Sveučilišta otišli. Potaknuti primjerom anglosaksonskih sveučilišta, došli smo prof. Banac, prof. Dolinar i ja na ideju osnivanja alumni organizacije. U svečanoj i radnoj atmosferi prvog Diesa Academicusa o 320. obljetnici našeg Sveučilišta donijeta je Odluka o osnivanju Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu. U našim susretima u Torontu, ideja je podržana, posebice od skupine Hrvatskih poslovnih ljudi i intelektualaca na čelu sa ing. Antunom Kikašem, koji je vodio veliku akciju za otvaranje prve katedre Hrvatskog jezika i kulture na Sveučilištu Waterloo. Ništa nije jače od ideje koja se pojavi u pravo vrijeme.

Slijedile su akcije osnivanja ogranaka. Na inicijativu prof. Žarka Dolinara, uz financijsku pomoć ing. A. Kikaša, osnovan je u studenom 1989. u Zurichu ogranak za Švicarsku. Zajedno sa prorektorom V. Škarićem zamolili smo našeg nobelovca Vladimira Preloga da postane prvim počasnim doživotnim predsjednikom Društva, što je on, na prigodnoj svečanosti u hotelu Savoy u Zürichu i prihvatio. Slijedi akcija na Yaleu: prof. Ivo Banac poziva

tridesetak znanstvenika i stručnjaka na osnivanje Ogranaka za Novu Englesku. Prvim je predsjednikom izabran prof. Mirjan Damaška, raniji profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. - Krajem svibnja 1989. u Sydneyu prisustvujem osnivanju ogranaka u kojem su agilni fra Gracijan Biršić i Luka Budak, profesori Hrvatskog jezika na Sveučilištu MacQuarey u Sydneyu, i dr. Konstantin Bosnić, koji je završio medicinski studij u Zagrebu, a potom kao i toliki drugi, otputovao u svijet i nastanio se u Sydneyu, gdje je istaknuti javni radnik vrlo brojne hrvatske narodnosne skupine.

Nakon temeljitih priprema osniva se ogranak u Torontu početkom 1990. Na skupštini pribiva više od tri stotine bivših studenata naše Almae Mater. Nazočni su i prijatelji našeg Sveučilišta, voljni pomoći središnjoj kulturnoj instituciji svoga naroda. - Pred Uskrs 1990. u Frankfurtu se osniva Hrvatsko-europsko kulturno društvo. Dr. Josip Lucić, dr. Bernardo Zamlić, uz više od stotinu pripadnika hrvatske dijasporne raspravljaju o osnivanju Ogranaka AMAC koji bi djelovao u okviru spomenutog Društva. Stvar je u pogledu tog ogranaka ostala neizvjesna.

U Sjevernoj Americi dobili smo još četiri ogranaka. Poduzetni ing. Vjekoslav Franetović osniva vrlo jak ogranak za Srednji Zapad u Detroitu i postaje njegovim prvim predsjednikom. Ing. Vicko Matulović i ing. Željko Urban osnivaju ogranak za Sjevernu Kaliforniju u San Joseu. Oni vode vrlo korisnu akciju BOOKS FOR CROATIA, koja će uskoro dati prve rezultate. Poslije prof. Vladimira Katovića sa Dwight Sveučilišta, koji je organizirao donaciju od gotovo nevjerovatnih 12 tona knjiga, sada sa Zapadne obale SAD, dolaze u prvog pošiljci kontigenti od preko 10.000 knjiga, a očekuje se još daleko veća donacija. Uz pomoć Zagrebačke poslovne škole, odlučujuću ulogu ima dr. Helena Pavić, Institut informacijskih znanosti, koja organizira narudžbe i prijem donacije knjiga u Zagreb. Prema našim saz-

Pozdrav počasnog predsjednika

Prof. dr. Zvonimiru Šeparoviću, rektoru Sveučilišta u Zagrebu,

Mnogo poštovani, dragi rektore,

najljepša Vam hvala na pozivu, da prisustvujem sastanku AMA prigodom ovogodišnjeg Dies Academicus. Vrlo žalim, što se vašemu ljubaznom pozivu pet kao i prošle godine ne mogu odazvati. Zdravlje mi se nije poboljšalo i liječnik mi savjetuje, da u mojim godinama ne putujem i javno ne nastupam. Također se bojim, da svojim gostoprincima ne prouzročim radi svoga zdravlja kakovih nepravilnosti.

Sastanak AMA u ime njegovog počasnog predsjednika najsrdačnije pozdravljam i želim mu mnogo uspjeha.

Sa dubokim poštovanjem

Vaš stari

nanjima najnoviji je ogranak onaj osnovan na McGill Sveučilištu u Montrealu. Zasluga je to u najvećoj mjeri prof. dr. Ante Padjena, prvog predsjednika. Prof. Stjepko Šesnić i drugi pokreću ogranak Mid-Atlantic, New York.

U Europi još dvije inicijative. Prof. Henrik Heger, dr. Neven Šimac, prof. Mirko Grmek i ini, rade na osnivanju ogranka u Parizu. Tamo djeluje i sve aktivnija Zajednica "francuskih građana kojima je Hrvatska zemlja porijekla". - U Švedskoj prof. Antun i Elizabeta Raguž, Hjarup, pripremaju osnivanje ogranka.

Započelo je i osnivanje domovinskih ogranka, odnosno društava po fakultetima, a najavljuje se i osnivanje ogranka i u nekim gradovima (u Splitu, gdje su inicijatori prof. Goran i Blanka Magaš). Među prvima organizirali su se u društvo bivši studenti Tehnološkog fakulteta koje u ogranku vodi dr. Branko Kunst. I Medicinski je fakultet utemeljio snažnu organizaciju. Predvode je prof. Zdenko Škrabalo i prof. Mate Granić. Povezuju se, kako sa bivšim studentima u zemlji, tako i s onima u dijaspori. U tradiciji je Medicinskog fakulteta otvorenost prema svijetu, još od akademika i rektora Andrije Štampara. Danas su te suradničke relacije posebice izražene u odnosu na Toronto, Hamburg, Stockholm, Zürich, da spomenem samo nekoliko najistaknutijih. U tim sredinama djeluju i istaknuti svjetski poznati eksperti koji su ovdje diplomirali medicinu. Povezivanje i organiziranje članova koji su ostali u domovini (ili se nalaze rasuti po ostalim republikama SFRJ) tek nam predstoji.

Vrijedno je spomenuti da smo uspjeli pokrenuti i objaviti prva dva broja AMA CROATICAЕ, glasnika našeg Društva, koji je naišao na dobar odjek, ali, zbog nedostatka sredstava, nije bio distribuiran članovima i ograncima u svijetu, koliko bi to trebalo. Donacije knjiga su započele i predstavljaju već sada vrlo značajnu pomoć. Neka primjeri prof. Vladimira Katovića, koji nam je sa svojim suradnicima organizirao fantastičnu donaciju od 12 tona knjiga iz njegove struke (kemija) i ing. Željka Urbana koji je sa suradnicima iz daleke Kalifornije uspješno pokrenuo akciju "Knjige za Hrvatsku". Gosp. Darko Šturman, Toronto i još neki pojedinci predložili su stipendije za naše najbolje studente, odnosno stručnjake.

Kuda dalje? Iz ciljeva našeg Društva slijede i programske orijentacije. prije svega valja širiti ogranke i članstvo u novim sredinama, kako izvan zemlje, tako i kod kuće. Preduvjet je bolje komunikacija. Nastojimo osigurati radno mjesto za stručnu osobu koja bi se posvetila radu za Društvo. Potrebna nam je evidencija gdje se nalaze naši bivši studenti, an kojim poslovima. Očekujemo povratak barem nekih i posjete mnogih. Sveučilište će im otvoriti vrata, organizirati tribine, omogućiti iskazivanje stručnosti, ali i ljubavi za Almu Mater. Ta ljubav se može iskazati na najrazličitije načine, od donacije knjiga i časopisa, do dijelova opreme i stvaranja zaklade. Poželjniji je smjer kretanja studenata prema Domovini, negoli u tuđinu. Ne uvećavajmo ionako zabrinjavajuće opsežnu dijasporu!

Na godišnjoj skupštini čula se i vrlo raznolika, živahna rasprava.

Prof. Žarko Dolinar, Basel, Švicarska, podsjetio je na rane početke okupljanja akademičara Hrvatskog sveučilišta, na one "koji su kiseli, prognani, žalosni, morali napustiti ovu našu dragu zemlju." Razvio je tezu o domaćoj matici društva koju naziva "domus" i navodi onih 49 tisuća koji se nalaze rasuti po svijetu, koje naziva "mundus". "Mi smo

pupečanim tračkom povezani s ovim Sveučilištem. Gledamo ga drukčije nego što ga vi gledate." Upozorio je na "dezolatan stanje", nepohađanje predavanja, katastrofalno loše stanje sa ispitima koje se može ponavljati po pedeset puta. Govorio je o lavini besposlenih, o tome kako smo "slabi i siromašni," kako nemamo ni jedne podzemne garaže, a potom o nedostatku lijekova, oskudnoj literaturi, dotrajaloj opremi. "Mi smo tu da pomognemo u svim tim stvarima, ali ja bih htio čuti patriotske kritike, gdje se nešto odvija onako kako bi trebalo biti." Pozdravio je pokretanje časopisa AMA CROATICAЕ, postavio je pitanje imena našega društva (AMA Universitatis Croatiae je njegov prijedlog). Morali bismo ostati u uskom kontaktu i dopisivanju, jer imaju i fondove i organizacije, npr. Fond hrvatskih studenata, koji je velika europska organizacija.

Ing. Visko Matulović, San Jose, California, pozdravio je skup u ime brojnih inženjera San Francisco Valleya. "Razlikujemo se od drugih po tome što smo najprije počeli nešto raditi, a zatim smo se organizirali. Zahvaljujući najviše inž. Željku Urbanu, na najboljem smo putu da pošaljemo prvih 14 tisuća knjiga." Spomenuo je mogućnost za međunarodnu razmjenu studenata.

Fra Gracijan Biršić, Sydney, "Prvih trideset akademičara okupilo se i organiziralo krajem 1989. To nije i konačan broj. Naši su ljudi raspršeni u velikom metropolitanskom Sydneyu. Akademički obrazovani nisu na žalost dovoljno prisutni u našem životu. Imali smo tek inicijativni sastanak. Organizirali smo nekoliko javnih predavanja - g. Joja Ricov govorio je o kralju Zvonimiru, a Gabriel Jurišić o crkvi Svetog Spasa. Prihvatom Satuta vjerujem da ćemo krenuti naprijed u našoj organizaciji."

Dr. Srebrenka Bogović-Zeskoski, Toronto, pozdravila je skup u ime dr. Ivana Hrvoića, predsjednika ogranka u Torontu, koji je bio spriječen. Na osnivačkoj skupštini imali su 280 registriranih članova. Satutu je rađen po uzoru na alumni asocijacije Kanade i SAD. Osnovani su nekoliko sekcija za određena područja. Sekcija za stipendija nastojat će osigurati studentima našeg porijekla iz Kanade studij u Zagrebu i obratno, ali uz uvjet da se oni koji će dolaziti studirati vani vrate kući. Ing. Darko Šturman nastoji osigurati stipendije na Royal Ontario Museum iz mineralogije, kao i organizirati prikupljanje znanstvenih časopisa koji će se slati u domovinu.

Dr. Bedenko, New Haven, SAD, pozdravio je skup u ime ogranka New England, Yale, koji pokriva osim Nove Engleske, države Connecticut, Massachusetts s Bostonom, maine, New Hampshire i Vermont, kao i istočni dio države New York. Obecao je prenijeti poruke ovoga skupa i naglasiti nasušnu potrebu za knjigama i časopisima koje hrvatsko sveučilište treba. Spomenuo je osnivače, prof. Ivu Banca i prof. Mirjana Damašku.

Dr. Branko Katalinić, Tehničko sveučilište, Beč, opisuje da se u Beču nalaze pred osnivanjem društva koje će djelovati unutar novoosnovanog Društva austrijsko-hrvatskog prijateljstva. Naveo je značajnu ponudu poduzeću Schlumberger za nabavu informatičke opreme za hrvatska sveučilišta pod vrlo povoljnim uvjetima. Naglasio je važnost rječnika kao mostova razumijevanja. S većom grupom stručnjaka upravo radi na izradbi hrvatsko-njemačkog i njemačko-hrvatskog rječnika strojarstva. predlaže pokretanje edicije stručnih rječnika kao jedne od aktivnosti društva.

Prof. dr. Ante Padjen, McGill sveučilište, Montreal, Kanada. Osnovani su organak društva. U Quebecu ih ima nekoliko tisuća, a na sastanak ih je došlo pedesetak. Akciju su pripremali nekoliko godina, jer naše društvo postoji ne dvije, već 200 ili 300 godina. Ističe da je po prvi puta nakon stotinu godina Sveučilište prepoznalo da postoje i da su dio njega. Govori se da su ne neki način, svaki u svom poslu, netko na koga se može računati. Mogu odgajati novu kadrove. Oni su naši predstavnici u izvanjskom svijetu. Sve su te aktivnosti postojale i prije, a sada ih moramo definirati unutar društva.

Prof. dr. Marijan Šunjić, pomoćnik Ministra znanosti RH, pozdravio je sastanak u ime spriječenog ministra V. Pavletića. "U funkciji predsjednika Odbora za međunarodnu suradnju mora odati priznanje gosp. rektoru. Odbor je slijedio neke akcije i mislim da će tek sada doći u pravu funkciju kada se počnu realizirati ideje spomenute na ovom skupu". Spomenuo je da Zagrebačko sveučilište osvojilo vlast, jer najveći dio resora vode ljudi s ovoga Sveučilišta. Postoji veliko razumijevanje za probleme znanosti i sveučilišta. Radi se na reformi znanosti i visokog školstva i putem nove legislative. Svijet je teško promijeniti preko noći. Pomoć ovog društva je dragocjena, jer članovi imaju svjetska iskustva. Želi se vratiti na ono što je dobro, na strukturu sveučilišta kakva svugdje postoji. To se odnosi i na organizaciju znanosti. Apelira na pomoć u pronalaženju pravih modela. Društvo treba konstituirati, registrirati, donijeti statut, izabrati časnike, tako da imaju partnera s kojim se može ići u operacionalizaciju.

Prof. dr. Vinko Škarić, prorektor, podsjetio je na sastanak u Zurichu, gdje smo sreli prof. Preloga uz pomoć Antuna Kikaša i prof. Ž. Dolinara, te na sastanak u Torontu. Naglasio je da je naš znanstveni svijet raspršen. Nije bilo koncentracije znanosti i nestajala je autonomija Sveučilišta. U našim su ljudima u svijetu, koje nikada nismo smatrali emigrantima, vidjeli mogućnost ostvarenja vizije, građenja mostova koji će omogućiti povratak kada dođe pravo vrijeme. Posebno nas raduje interes druge i treće generacije koja pokazuje volju za studij u Domovini.

Prof. dr. Branko Kunst, Kemijsko-tehnološki fakultet, Zagreb, istakao je da se ogranci osnivaju i u domovini. "Oni su poglavito zamišljeni, kako smo zaključili u razgovoru s g. rektorom, po matičnim fakultetima. Na Kemijsko-tehnološkom studiju, koji je prošle godine slavio 70 godišnjicu, održali smo susret generacija i osnovali ogranak AMAC. Mislim da je to prvi ogranak na Sveučilištu u zemlji, koji je počeo s velikom aktivnošću i nadam se da će je nastaviti. Nastojimo povezati oko 500 naših kolega u inozemstvu i one koji su ovdje. Smatramo da je značajno da se povezuju i ljudi koji su ovdje diplomirali, a nisu u tuđini."

U nastavku je razmotren nacrt Statuta o kojem je vođena kraća rasprava. Prof. Padjen je predložio da se ime društva promijeni u Društvo bivših studenata i prijatelja (ne samo Sveučilišta u Zagrebu, već svih sveučilišta u Hrvatskoj - Amae Matris Croatiae). Kratica AMA izaziva zabunu u SAD. Zaključeno je da društvo djeluje kao slobodna asocijacija članova-ogranaka bez obveze plaćanja članarine matičnom društvu.

Statut društva jednoglasno je prihvaćen, s tim da će predsjedništvo razmotriti prijedloge i o njima će se odlučiti na idućoj godišnjoj skupštini.

STATUT

DRUŠTVA BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Sveučilište u Zagrebu (dalje u tekstu: Sveučilište) donijelo je na svečanoj sjednici Znanstveno - nastavnog vijeća i Skupštine Sveučilišta, održanoj 19. listopada 1989. na Dan Sveučilišta (Dies Academicus) o njegovoj 320. obljetnici Odluku o osnivanju Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu.

Istom Odlukom, prvim počasnim članom i doživotnim počasnim predsjednikom Društva imenovan je akademik **Vladimir Prelog**, bivši student, profesor i počasni doktor Sveučilišta u Zagrebu, dobitnik Nobelove nagrade za kemiju, koji se tih počasti i prihvatio 28. listopada u Zurichu, na prigodnoj svečanosti.

Nakon što su osnovani ogranci Društva: u Zurichu za Švicarsku, za Novu Englesku (New Haven, Yale, USA), za Ontario (Toronto, Kanada), za Srednji Zapad (Detroit, SAD), za Novi Južni Wells (Sydney, Australija), za Njemačku (Frankfurt), za Sjevernu Kaliforniju (San Jose, SAD), i na McGillu (Montreal, Kanada), na temelju članka 7. Odluke, na prvoj Godišnjoj skupštini održanoj 19. listopada 1990. na Dan Sveučilišta u Zagrebu prihvaćen je:

STATUT

DRUŠTVA BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. - Ime je Društva: Društvo bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu (latinski **Almae matris alumni Zagrabienensis - AMA**), dalje u tekstu: Društvo).

Članak 2. - Sjedište je Društva u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu.

Članak 3. - Društvo surađuje s društvima i ograncima društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu u zemlji i inozemstvu.

Članak 4. - Društvo ima pečat okrugla oblika na kojem duž oboda piše: **Almae matris Zagrabienensis alumni**, a u sredini je znak Sveučilišta.

Članak 5. - Društvo izdaje Glasnik Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom AMA CROATICA.

II. CILJEVI I ZADAĆE DRUŠTVA

Članak 6. - Društvo i njegovi članovi, svjesni pripadnosti svome Sveučilištu i ljubavi za nj, imaju ove ciljeve i zadaće:

- povezivanje bivših studenata, diplomanada i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu radi promicanja ugleda i dobrobiti Sveučilišta i njegovih fakulteta, akademija i instituta,
- okupljanje članova na stručnim, znanstvenim i društvenim sastancima,
- poticanje i pomaganje znanstvenih, razvojnih, stručnih izdavačkih i drugih projekata,
- pomaganje u razmjeni nastavnika i studenta sa Sveučilištem u Zagrebu,
- ostvarivanje i drugih ciljeva i zadaća koji jačaju međusobnu povezanost članova i unapređuju ugled i blagostanje Almae matris i njenih članova.

III. ČLANSTVO

Članak 6. - Članovi su Društva redoviti, počasni i članovi prijatelji. Redovit je član osobakojaje diplomirala ili je u nekom razdoblju studirala na Sveučilištu u Zagrebu, na diplomskom ili postdiplomskom studiju.

Počasni je član Društva osoba koja je posebno zaslužna za ugled Sveučilišta ili Društva, a takvom je, na prijedlog Izvršnog odbora proglasi Skupština Društva.

Prijatelj je Društva osoba koja prihvaća ciljeve Društva i Sveučilišta i zalaže se za njih.

Članak 8. - Prvim počasnim doživotnim članom i predsjednikom Društva izabran je akademik **Vladimir Prelog**, student diplomand, počasni doktor i profesor Sveučilišta u Zagrebu, dobitnik Nobelove nagrade za kemiju.

Članak 9. - Redovitim članom i prijateljem postaje se na molbu, odlukom Izvršnog odbora.

Članak 10. - Članstvo redovitog člana i člana prijatelja prestaje smrću, istupom ili isključenjem, ako za to postoje razlozi, odlukom Izvršnog odbora.

IV. ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE DRUŠTVOM

Članak 11. - Društvo ima Skupštinu, Predsjedništvo i Izvršni odbor.

Članak 12. - Skupština je najviši organ Društva, a čine je svi članovi Društva.

U nadležnosti je skupštine:

- donošenje Statuta, njegovih izmjena i dopuna,
- donošenje i razmatranje dugoročnih i godišnjih programa rada.
- prihvaćanje finansijskih dokumenata, posebno završnog računa i finansijskog plana,
- biranje Predsjedništva, predsjednika, tri dopredsjednika i tajnika,
- utvrđivanje smjernica godišnjih i drugih izvješća o radu,
- osnivanje odbora i komisije za rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti.

Članak 13. - Skupština se sastaje po potrebi, najmanje jednom godišnje. Skupštinu saziva Predsjedništvo, predsjednik ili najmanje 20 članova, ako

Predsjedništvo nije prihvatilo njihovu inicijativu za sazivanje Skupštine.

Članak 14. - Skupština može pravovaljano odlučivati ako joj prisustvuje najmanje polovina ukupnog članstva ili predstavnici najmanje polovine ograna i područnih društava.

Ako Statutom nije drukčije uređeno, Skupština donosi odluke natpolovičnom većinom nazočnih članova.

Odlukom Predsjedništva može se odrediti glasovanje o nekom pitanju i putem pošte.

Članak 15. - Predsjedništvo je organ upravljanja Društvom. Nadležno je:

- izvršavati odluke Društva u skladu s propisima i politikom Društva,
- upravljati imovinom Društva,
- brinuti o provođenju programa Društva,
- osnivati odbore i komisije za rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti.
- obavljati sve ostale poslove i zadaće Društva.

Članak 16. - Predsjedništvo broji jedanaest ili više članova, uključivši predsjednika, četiri dopredsjednika i tajnika Društva.

Članovi Društva po položaju su i rektor i Predsjednik Odbora za međunarodnu suradnju Sveučilišta.

Mandat članova Predsjedništva je četiri godine.

Nitko ne može u Predsjedništvo biti biran više od dva puta uzastopce.

Članak 17. - Za svoj rad Predsjedništvo odgovara Skupštini Društva, a odlučuje natpolovičnom većinom nazočnih članova.

Članak 18. - Predsjednika i dopredsjednika Društva bira Skupština iz redova članova Predsjedništva na četiri godine. Mandat se može ponoviti.

Predsjednik rukovodi sjednicama Skupštine i Predsjedništva, brine o izvršenju odluka Skupštine i Predsjedništva, predstavlja i zastupa Društvo, obavještava javnost o radu Društva, nadzire finansijsko i drugo poslovanje i obavlja druge poslove prema odlukama Predsjedništva, predstavlja i zastupa Društvo, obavještava javnost o radu Društva, nadzire finansijsko i drugo poslovanje i obavlja druge poslove prema odlukama Predsjedništva i Skupštine. Dopredsjednici pomažu, a mogu i zamjenjivati predsjednika u slučaju njegove spriječenosti.

Članak 19. - Izvršni odbor društva čine predsjednik, četiri dopredsjednika i tajnik Društva.

Izvršni odbor je organ Predsjedništva, priprema i provodi njegove odluke, djeluje po njegovim uputama i odgovara mu za svoj rad.

Članak 20. - Tajnika Društva bira Skupština iz reda svojih članova za razdoblje od četiri godine. Mandat se može ponoviti.

Tajnik priprema sjednice, vodi brigu o urednom administrativnom i finansijskom poslovanju, o arhivi, dokumentaciji i o tekućem poslovanju.

Članak 21. - Rad u svim organima Društva je besplatan. Ako Društvo nema profesionalnog tajnika ili izvršne organe, tajnik može biti nagrađen za svoj rad.

V. MATICA I OGRANCI DRUŠTVA

Članak 22. - Matica Društva nalazi se u sjedištu Sveučilišta u Zagrebu. Matica je slobodna asocijacija neovisnih, dobrovoljno ujedinjenih ogranaka.

Matica Društva vodi evidenciju članstva, administraciju i poslovanje društva, izdavaštvo, izdaje Glasnik Društva i druge publikacije Društva, povezuje ogranke i članstvo, priprema središnje skupove, surađuje s upravom Sveučilišta i s mjesnim vlastima, te obavlja i druge zajedničke poslove.

Članak 23. - Dvadeset ili više bivših studenata, diplomanata ili prijatelja Sveučilišta mogu osnovati društvo, ogranak, klub, sekciju ili neki drugi oblik organizacije (dalje u tekstu: ogranak).

Ogranak se može osnovati i samo za određenu struku, polaznike određenog fakulteta, pripadnike određene klase studenata ili generacije. Ogranci se osnivaju u nekom mjestu, regiji, zemlji, skupini zemalja ili za neki kontinent ili zajednicu ogranaka.

Ogranak odlučuje o članstvu, izborima, statutu, programu, članarini, raspoložbi sredstava, donacija i o drugom, te o doprinosima Matici Društva.

VI. MATERIJALNO-FINANCIJSKO POSLOVANJE

Članak 24. - Za svoje djelovanje Društvo osigurava sredstva od članarina, donacija, prihoda od izdavačke i druge djelatnosti, te iz ostalih izvora. Sredstva se raspoređuju finansijskim planom za svaku godinu.

Sredstvima i imovinom Društva upravlja i raspolaže Predsjedništvo u skladu s odlukama Skupštine, odredbama Statuta i važećim propisima.

Naredbodavac za izvršenje finansijskog plana je tajnik društva.

VII. POSTUPAK DONOŠENJA I MIJENJANJA STATUTA

Članak 25. - Statut usvaja Skupština Društva natpolovičnom većinom glasova nazočnih.

Izmjene i dopune Statuta donose se prema postupku za donošenje Statuta.

Članak 26. - Ovaj Statut stupa na snagu danom prihvatanja na Skupštini Društva.

Predsjednik Društva:

prof. dr. ZVONIMIR ŠEPAROVIĆ

SPORAZUM IZMEĐU SVEUČILIŠTA PARIZ - SORBONNE (PARIZ IV), SVEUČILIŠTA MACQUAREY IZ SYDNEYA I SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

SPORAZUM

Sveučilište Pariz - Sorbonne (Pariz IV), koje predstavlja predsjednik, gosp. profesor dr. **Michel Meslin**,
Sveučilište Macquarey u Sydneyu, koje predstavlja podkancelar, gđa. **Di Yerbury**, profesor emeritus,
Sveučilište u Zagrebu, koje predstavlja rektor, gosp. prof. dr. **Zvonimir Šeparović**,

(u daljnjem tekstu "pogodbene stranke")

Smatrajući da navedene pogodbene stranke raspolažu znanstvenim odjelima namijenjenim proučavanju hrvatskog područja, a posebice:

Skupinom za istraživanjem hrvatske kulture i međunarodne intelektualne razmjene, kao sastavnim dijelom Središta za prispodobna književna istraživanja Sveučilišta Pariz - Sorbona (Pariz IV),

Odjelom za hrvatske studije u sklopu Škole suvremenih jezika Sveučilišta Macquarey u Sydneyu, te

Radnom skupinom za interdisciplinarnu hrvatske studije, u okviru Odbora za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu,

Uzimajući u obzir da su navedeni znanstveni odjeli izrazili želju za skupnim interdisciplinarnim i komparativnim djelovanjem, kako radi napretkazanja u posebnom području studija, tako i za jačanje sveza između ustanova i kulturnih okruženja,

USUGLASILE SU SLIJEDEĆE.

Članak prvi - Pogodbene stranke uspostavljaju međusobnu suradnju u proučavanju hrvatskog područja u svoj njegovoj posebnosti, raznolikosti sastavnica, te u odnošajima s drugim kulturnim cjelinama.

Suradnja posebice uključuje proučavanje povijesnog doprinosa hrvatske dijasporu intelektualnom životu zemalja u koje je došla, kao i čimbenika koji određuju i obješnjavaju kulturni razvoj dijasporu.

Članak drugi - Suradnja uspostavljena ovim sporazumom sastojat će se u ujedinjavanju i uporabi znanstvenih potencijala specijaliziranih odjela, te u uporabi i razmjeni svih obavijesti i saznanja u području proučavanja radi uzajamnog interesa i skupa utvrđenih projekata i programa.

Takva će se suradnja ostvarivati i kroz znanstvene manifestacije i skupna izdanja, razmjene studenata, istraživača i predavača, te poticanjem svih ostalih aktivnosti za ostvarivanje utvrđenih ciljeva.

Skupno je djelovanje moguće ako se aktivnost izjasne barem dvije pogodbene strane.

Članak treći - Potpisivanje pogodbe ne uzrokuje posebne finansijske, ni druge materijalne ili upravne obveze, ni za obvezane strane niti za njihove nadležne vlasti.

Financiranje zajedničkih inicijativa i projekata, obvezane strane i pogotovo njihovi specijalizirani odjeli, ostvaruju uz uobičajeni postupak pomoći u znanstvenim istraživanjima i sveučilišnim djelatnostima.

Članak četvrti - Sporazum se sklapa na neodređeno vrijeme, a svaka obvezana strana može se povući nakon proteka roka od godinu dana od najave. Rok je utvrđen radi dovršenja započelih aktivnosti.

Članak peti - Pogodba je pravomoćna časom potpisivanja ovlaštenih predstavnika obvezanih strana.

Sveučilište Pariz - Sorbona (Pariz IV), Sveučilište Macquarey u Sydneyu i Sveučilište u Zagrebu obvezani su s tri izvorna trojezična primjerka, u francuskoj, engleskoj i hrvatskoj redakciji, od kojih svaka obvezana strana zadržava po jedan primjerak.

U IME OBVEZANIH STRANAKA:

Prof. dr. **Michel Meslin** - Predsjednik Sveučilišta Pariz - Sorbonne (Pariz IV)
Prof. emeritus dr. **Di Yerbury** - Podkancelar Sveučilišta Macquarey u Sydneyu
Prof. dr. **Zvonimir Šeparović** - Rektor Sveučilišta u Zagrebu

NOVI OGRANCI

NEW YORK

Osnovan AMA ogranak za **Mid-Atlantic**

Ogranak AMA-Croaticae za države srednjeg Atlantika (New York, New Jersey, istočna Pennsylvania, Delaware) osnovan je 27. listopada 1990. u New Yorku u tamošnjem Hrvatskom centru. Čelnicu su ogranaka: predsjednik dr. Stjepko Šesnić (Plasma Physic Laboratory, Princeton University, N.Y.), podpredsjednici: dr. Damir Franekić i dr. Smiljan Puljić, tajnik John Kraljić, blagajnica Zlata Mandić. Pročelnici su pododбора: za Rad s hrvatskim sveučilištima: prof. Tefko Saračević, za Informiranje američke javnosti o Hrvatskoj: ing. Srećko Kereković, za Rad s mladima i studentima: dr. Andrej Ljolja, za Kulturu i umjetnost: g. Anton Šprajc, za Članstvo: gđa. Bojana Dobrović i dr. Ankica Puljić, za Društvene aktivnosti: gđa. Bojana Dobrović i gđa. Maria Nacev-Dobrović. Dr. Damir Franekić radi na stvaranju data-base. U ovom času ogranak ima više od stotinu članova.

Ogranak je odmah započeo sustavno informirati američku javnost o Hrvatskoj: pismima, predsjedniku Bushu i mnogim senatorima, kao i demonstracijom u New Yorku za vrijeme najveće krize 26. siječnja. Članstvo se uključilo u akciju "Books for Croatia". Dr. Radoslav Marić i još nekoliko članova, koji stanuju u blizini Bridgeporta, gdje Sabre Foundation ima svoje skladište knjiga, pomažu u organizaciji i pakiranju knjiga i prikupljanju sredstava za troškove, pridružujući se time kalifornijskom ogranaku. Na Božićnoj priredbi okupili su više od 150 članova. Skupljaju i odjeću, hranu i novac za potrebne u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini. Pomoć se šalje preko zagrebačkog Caritasa (koordinator g. Vlado Gović). Rade na osnivanju tečajeva za hrvatski jezik, a traže i načine za dobivanje stipendija. Planiraju i izložbe hrvatskih slikara, gostovanje kazališta Gavela, predavanja i dr.

Društvo AMAC osnovano u Lundu, Švedska

22. prosinca 1990. u Lundu, Švedska, osnovano je "Društvo bivših studenata i prijatelja hrvatskih sveučilišta", što je na proširenoj godišnjoj skupštini 2. ožujka 1991. i potvrđeno. Kako je navedeno u Statutu, Društvo je osnovano "po uzoru na zagrebačku AMA Croaticu i ostala društva hrvatskih sveučilištaraca diljem svijeta". Moto je Društva: "Ljubav prema hrvatskoj i hrvatskom sveučilištu, te potpora ili aktivan rad na dopunjavanju, dovršavanju i promicanju kulturnocivilizacijskih tečevina što nam ih je sveukupna hrvatska uljudba preko hrvatskog sveučilišta ostavila u nasljeđe". U članku 3. piše: "društvo je nadstranačka i nadkonfesionalna organizacija slobodnih pojedinaca, idealista koji predpostavljaju da su kultura i dijalog "Pater panton", a slobodna i kritička missao i izraz pretpostavka postojanju - "Cogito, ergo sum".

Na prvotnoj proširenoj godišnjoj skupštini društva, za počasne su članove izabrani prof. dr. Zvonimir Šeparović i prof. Vinko Glasnović.

Skupština je jednoglasno odlučila da se društvo učlani u Maticu hrvatsku.

Uprava Društva: Predsjednik: prof. Ante Raguž, Dopredsjednici: Mijo Tomašević, Vlasta Kranjčec, Drago Pavlović, Tajnik i rizničar: Zlatko Sešerin, Članovi: Anna Braškin i Stjepan Anđelić, Supleanti: Josip Glasnović i Jack Roić.

Švedski list "Arbetet" zabilježio je utemeljenje društva pod naslovom: "Kroater bildar akademisk forening" ("Hrvati utemeljuju društvo akademičara"), Mandag 4 mars 1991.

Osnovan ogranak AME za Srednji istok u Pittsburghu, SAD (Mid-East Chapter)

10. veljače u Pittsburghu je osnovan Ogranak Društva bivših studenata Sveučilišta u Zagrebu za američki Srednji istok. Pittsburgh je značajno mjesto američko-hrvatske povijesti i ima razgranatu suradnju sa Zagrebom i hrvatskom. To je grad pobratim Zagreba, sjedište Hrvatske bratske zajednice. Na osnivačkoj je skupštini postavljena osnovna zadaća: povezivanje i pomoć Zagrebačkom sveučilištu i ostalim hrvatskim institucijama u obrazovnom, znanstvenom, kulturnom i drugim područjima. kroz prikupljanje sredstava, promicanje razmjene znanja i znanstvenika između hrvatskih i američkih institucija očekuje se intelektualna i kulturna dobrobit i zadovoljština članova Ogranaka. S obzirom na posebnu ulogu Pittsburgha u očuvanju hrvatskog jezika i kulture, članovi će Ogranaka, kroz individualne i zajedničke projekte djelovati na očuvanju povijesnog i nacionalnog identiteta Hrvata u dijaspori, posebno očuvanjem i promocijom studija hrvatskog jezika na pitsburškom sveučilištu.

Ogranak je otvoren svim bivšim studentima, diplomantima i prijateljima Sveučilišta U Zagrebu i ostalih obrazovnih centara u Hrvatskoj. Prvenstveno će uključivati one s boravkom na području koji je definiran kao američki Srednji istok (Pennsylvania, istočni Ohio, zapadni dio države New York, država Maryland i područje Washingtona D.C.) Zbog specifičnih znanstvenih protoka kroz pitsburška sveučilišta očekuje se razgranata mreža članova.

Na osnivačkoj skupštini održanoj u prostorijama Pitt University u Pittsburghu, uz tridesetak osnivača, prisustvovali su i predstavnici Sveučilišta u Zagrebu, dr. Miomir Žužul i mr. Damir Boras.

Obrazlažući potrebu za osnivanje ogranaka u Pittsburghu, jedan od članova inicijativnog odbora, prof. Mirko Vezilich naglasio je obvezu i šansu bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu da ono i dalje zadrži svjetsku znanstvenu razinu. Tim više što će to u 32o. godina dugoj povijesti Sveučilišta biti i nastavak puta mnogih znanstvenika diljem svijeta koji su pronijeli slavu zagrebačkog Sveučilišta.

Među prisutnima je bila izražena želja za formiranjem hrvatskog intelektualnog kruga u Americi koji će omogućiti druženje i osigurati protok ideja. Na skupštini je prihvaćen Pravilnik Društva i izabran Odbor s predsjednikom nenadom Antonićem, zagrebačkim diplomantom na doktoratu i radu u matematičkom odjelu Sveučilišta Carnegie Mellon. Gosp. Antonić je govorio o konkretnim planovima rada ogranaka na temelju dosadašnjih iskustava suradnje sa Sveučilištem u Zagrebu. Pospješivat će protok informacija, kako na lokalnom, tako i na američkom i kanadskom teritoriju, među članovima ogranaka, posebice u svjetlu suvremenih zbivanja u Hrvatskoj.

Osnovan ogranak u Parizu

U prisustvu oko stotinu članova na pariškoj Sorbonni održana je prva godišnja skupština Udruženja bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu. Za prvog predsjednika izabran je dr. Mirko Dražen Grmek, bivši student i profesor Medicinskog fakulteta u Zagrebu, a sada istaknuti nastavnik i direktor na Školi visokih studija u sastavu Sorbonne.

"Svi smo mi, neki više, neki manje, neki dulje, neki kraće, živjeli izolirano jedni od drugih i od domovine. Sada je," kaže dr. Grmek, prilika da se povežemo međusobno i da ojačamo veze s matičnim sveučilištem."

Udruženje će, prema Statutu, razvijati veze među bivšim studentima, pridonositi poboljšanju znanstvenog i nastavnog rada na matičnom sveučilištu, sudjelovati u razvijanju gospodarstva Hrvatske, pripomagati što lakšem prijelazu u demokratski sistem, ponajprije širenjem znanja o ljudskim pravima i individualnim slobodama, i utjecati da se hrvatski kulturni i demografski prostor što više uključi u europske integracije. U tom smislu udruženje će se povezivati s ostalim hrvatskim kulturnim društvima i u zemlji i u Francuskoj, te razvijati suradnju s ostalim udruženjima "Almae Matris", koja djeluju u više europskih i izvan europskih zemalja.

Skupštinu su pozdravili: dr. Žarko Dolinar, dopredsjednik matičnog Društva, i prof. dr. Marijan Šunjić, rektor Sveučilišta u Zagrebu.

Amac North California

Krajem srpnja 1990. utemeljen je Inicijativni odbor ogranaka Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu u gradu San Joseu, California, USA. Ogranak je osnovan 2. prosinca 1990. Čelnici su Ogranaka: ing. Vicko Matulović, predsjednik, Josip Huljev, tajnik, Sanda Medančić, blagajnica. Istaknutu ulogu u ovom ogranaku ima ing. Željko Urban, koji je na čelu akcije BOOKS FOR CROATIA, koja je već donijela rezultate: više od 10.000 knjiga stiglo je kao poklon Sveučilištu u Zagrebu.

Zaključci sastanka u Torontu

Zaključci predstavnika ogranka AMA zagrebačkog sveučilišta za Sjevernu Ameriku i Švicarsku u Torontu 10.11.91.

1. Osniva se Koordinacijski odbor za Sjevernu Ameriku sa svrhom povezivanja ogranka i koordinacija akcije. Očekuje se formiranje sličnih odbora u Europi i Australiji i daljnje svjetsko povezivanje. U Koordinacijski odbor ulaze po tri člana iz svakog ogranka, uključujući predsjednika i referenta za društvene aktivnosti. Izvan-domovinsko društvo (AMA Mundus) je nezavisno, ali usko surađuje s istim društvom u Hrvatskoj (AMA Domus) i Sveučilištem u Zagrebu.

2. Medusobne veze uspostavil će se putem elektronske pošte. S obzirom na rasprostranjenost, mreža BITNET je prihvaćena kao osnovna, s time da oni, koji nemaju pristup mogu pristupiti komercijalnim mrežama s priključkom na BITNET. Institut "Ruder Bošković" u Zagrebu i Sveučilišni računski centar (SRCE) su na BITNET-u. Alternativne veze bit će preko mreže faksimil uređaja.

3. Izdat će se kompletan popis članova, a članovi koji ne žele komunicirati s ostlima, bit će na popisu samo s imenom, strukom i eventualno datumom diplomiranja. Izdat će se imenik članova jednom godišnje. Prof. Saracevic će uskladiti formu osnovnih podataka za sve ogranke.

4. Bilten "Gaudeamus" postaje zajednički za jevernu Ameriku od slijedećeg broja. Izlazit će četiri puta godišnje. Po jedan urednik iz svakog ogranka priključit će se uredništvu u Torontu. Gospođa Rina Slezic ostaje glavni i odgovorni urednik. Ogranci će doprinijeti troškovima tiskanja proporcionalno broju članova (očekuje se \$1.00 do \$1.50 po primjerku). Zaglavlje "Gaudeamus" delirirat će da je to zajednički bilten. Ogranci i dalje mogu publicirati lokalne vijesti u vlastitim biltenima.

5. Osniva se Hrvatski kulturni krug, koji će voditi i koordinirati referenti za društvene aktivnosti, objedinjeni u Koordinacijskom odboru. Organizirat će se predavanja, izložbe i predstave za članove i ostale iseljenike s ostalim hrvatskim društvima u Sjevernoj Americi.

6. Svrha AMA Mundus je i okupljanje hrvatske inteligencije u svijetu, te rad na zaštiti mlade demokracije u Hrvatskoj.

7. Gospodin V. Franetović napisat će deklaraciju "Svehrvatske koalicije" (uključuje sva hrvatska društva u Americi uz AMA-u) u kojoj će se tražiti od političkih čimbenika SAD i Kanade zalaganje i zaštita demokratske uprave u pojedinim Republikama Jugoslavije (Sloveniji, Hrvatskoj, BiH i Makedoniji) posebno od moguće intervencije Jugoslavenske "narodne armije" u sprezi s komunističkim vodstvom Srbije i Crne Gore, i moguće restauracije komunizma.

8. Na inicijativu prof. I. Banca i T. Saračevića predložit će se reorganizacija i modernizacija Zagrebačkog sveučilišta. U svrhu razrade prijedloga zakazuje se slijedeći sastanak Koordinacijskog odbora na Sveučilištu Yale 29. i 30. lipnja 1991. u organizaciji ogranka New England. Profesori Banac i Saračević postat će članak s osnovnim idejama o reorganizaciji zagrebačkog štampa.

9. Predložit će se organizacija međunarodnog skupa za reorganizaciju sveučilišta Istočne Europe uz sudjelovanje stručnjaka iz Hrvatske, istočnoeuropskih i zapadnih zemalja. Nakon skupa publicirat će se knjiga referata.

10. S obzirom na vrlo slab odziv Sveučilišta u Zagrebu na akcije ogranka AMA Mundus, odlučeno je da se veći broj projekata stavi u stanje mirovanja, dok se situacija na Sveučilištu ne popravi. Predlaže se Sveučilištu u Zagrebu da potakne osnivanje ogranka AMA Domus, kako bi se s njima moglo surađivati na dobrobit Sveučilišta.

11. Koordinacijski odbor će kontaktirati sve dekane fakulteta u Zagrebu radi dogovora o budućoj suradnji.

Prisutni: - Prof. I. Banac, potpredsjednik ogranka New England,

- Prof. Z. Dolinar, predsjednik AMCA Švicarske,
- Dr. S. Šestnic, predsjednik ogranka Mid-Atlantic,
- Prof. I. Saračević, ogranak Mid-Atlantic,
- Ing. S. Kereković, ogranak Mid-Atlantic,
- Gosp. J. Kristić, ogranak Mid-Atlantic,
- Gosp. N. Bach-Bachich, ogranak Mid-Atlantic,
- Ing. V. Franetović, predsjednik ogranka Mid-West,
- Gđa S. Franetović, ogranak Mid-West,
- Dr. A. Padjen, predsjednik ogranka Montreal,
- Dr. I. Hrvoić, predsjednik ogranka Toronto,
- Gosp. V. Benković, potpredsjednik ogranka Toronto,
- Gđa. S. Bogović-Zeskoski, referent za društvene aktivnosti ogranka u Torontu,
- Ing. J. Vujić, ogranak Toronto,
- Gosp. D. Šturman, ogranak Toronto,
- Gđa. R. Slezic, ogranak Toronto, urednik biltena Gaudeamus,
- Prof. B. Franolić, ogranak Toronto,
- Ing. V. Petranović, ogranak Toronto, predstavnik Hrvatske Akademije Amerike,
- Gosp. I. Petrić, Hrvatska Novinska Agencija.

Tony Kikaš donator

Tony Kikaš, predsjednik Društva hrvatskih poslovnih ljudi i intelektualaca iz Toronta opet je iskazao svoje domoljublje. U svibnju pribivao je premijeri dokumentarnog filma "Enigma Mimara" u kojeg je uložio znatna sredstva i čija će engleska verzija biti prikazana izvan Domovine.

U nazočnosti brojnih odličnika odano mu je priznanje za donacije koje je učinio Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Posebno je zapažena njegova donacija Klinici za dječje bolesti u Zagrebu, među kojima su inkubatori za djecu, koji će biti uručeni Kliničkoj bolnici u Splitu.

Tony Kikaš sreo se u Zagrebu i sa vodstvom AMA i izvjestio o kretanjima u Torontu. Iskazane su mu sve počasti kao članu utemeljitelju. Podsjetimo, inž. Kikaš je financirao prvi osnivački sastanak izvan Domovine, onaj u Zürichu, kada je uručena Povelja grada Zagreba Nobelovcu Vladimiru Prelogu, koji je tada prihvatilo biti prvim počasnim doživotnim predsjednikom društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu.

Hvala Tony!

Na slici: Tony Kikaš snimljen u hotelu "Palace" u Zagrebu prilikom susreta sa predsjednikom i potpredsjednicima AMA-e

Drago Štambuk: Poklisar Hrvatske u Londonu

Početkom lipnja 1991. službeno je imenovan dr. Drago Štambuk, liječnik, pjesnik i diplomat, za "opunomoćenog predstavnika Republike Hrvatske u Velikoj Britaniji, tevoditeljem inozemnogureda Republike Hrvatske u Londonu". Rođen je u Selcima na Braču, gimnaziju je završio u Splitu, studij medicine u Zagrebu. Od 1983. s britanskom stipendijom odlazi u London. U razgovoru za Vjesnik izjavio je da u Engleskoj ima oko 2.000 Hrvata. Smatra da je najbolji način djelovanja kulturološki, "kad na jeziku naroda unutar koga boravite propagirate na kulturni i pametan način ideju o Hrvatskoj kao političkom entitetu i o Hrvatima kao kulturnom narodu centralne Europe... Ako propagiramo hrvatsku kulturu, onda automatski propagiramo i hrvatsku politiku. Govorimo o potrebi internacionalizacije hrvatske situacije. Sada je Hrvatska vijest."

Na pitanje "u čemu vam domovina najviše nedostaje", odgovorio je pjesnički: "Da se utopim u zvonjavu hrvatskog jezika kad izadem na ulicu, kad slušam ljude kako govore. Može to biti kajkavski, čakavski, bilo što. Osjećaj radosti me preplavi. Osjećaj da si doma, da je sve poznato, da je sve tvoje, da je sve domaće... da, utopili se u zvonjavu hrvatskog jezika -to mi nedostaje."

Prof. dr. Mirko Dražen Grmek

Predsjednik Osnivačkog odbora Udruženja Almae Matris Alumni

Pariz

Vrlo poštovani prof. Grmek,

toplo pozdravljam Vas, članove Osnivačkog odbora i sve sudionike Prve godišnje skupštine udruženja Almae Matris Zagrabienis Alumni u Parizu. Sa Sorbonnom nas vežu mnoge spone, a od prošle godine i dobra riječ ugovora, Trojnoga sporazuma Pariz-Sydney-Zagreb, o kulturnoj i sveučilišnoj suradnji. Vi sada podižete most suradnje između dva sveučilišta i dva naroda. S Vama će Francuzi i Francuska znati više i bolje o Hrvatima i Hrvatskoj. Iako ćete pokazati da nakraći put od Pariza do Zagreba ne ide preko Soluna i Beograda, već kroz i preko Alpi. Vi ste svoje domoljublje već više puta iskazali prosvjednim okupljanjem i obraćanjem vrhovima Republike Francuske povodom pogubnih teških, dramatičnih i tragičnih zbivanja u Lijepoj našoj Domovini.

Udruženje koje osnivate savez je onih koje veže ljubav za matično sveučilište i potreba za zajedništvom na temeljima duhovne zajednice intelektualaca što potekohu iz istog vrela. Želim Vam mnoge uspjeha u radu!

Vaš

Zvonimir Šeparović
Predsjednik

Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

Osnivač: Sveučilište u Zagrebu

Uredništvo: Prof. dr. Zvonimir Šeparović (glavni urednik),
prof. dr. Ivo Banac, prof. dr. Vinko Škarić,
Dobriša Skok (izvršni urednik)

Telefon uredništva: (041) 274-755 i 272-411

Fax: (041) 420-388

Izdavači: Sveučilište u Zagrebu, NIRO "Školske novine" (izvršni izdavači)

Lektor: Olinka S. Presečki

Za izdavača: Ante Selak